

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

12. Quo jure inducta sint beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

v. g. est decantatio, & recitatio horarum, prædicationis verbi Dei, administratio sacramentorum) veluti cum sua causâ, ob quâ datur. *c. ult. de rescript. in sexto*; ita ut si reditus Ecclesiastici, jûve illos percipiendi sive Clerico sive laico assignentur ob munus vel servitium non spirituale, v. g. cantandi, pulsandi organum, vel ob bellum contra infideles, in remunerationem meritorum, nullatenus sit beneficium Ecclesiasticum. Porro dum dicuntur dari ob spirituale officium, vel etiam, ut Lott. *loc. cit. n. 25.* ait, ob spiritualis officii temporalem retributionem, ita accipiendum non est; acsi dentur in compensationem & pretium, sed in sustentationem talium personarum, ut ex cura sibi providendi liberâ Deo melius vacare queant. *Garc. p. 1. c. 2. n. 60.*

Quæres 10. Quid intelligatur per hoc: auctoritate Ecclesiasticâ institutum?

Respondeo: significari beneficium ab ista auctoritate superveniente veluti constitutivo ultimo & formâ esse suum consequi, ceteraque, puta, collationem bonorum, designationem reddituum, constitutionem altaris &c. esse veluti materialia beneficii; Lott. *l. 1. q. 5. n. 41. & 42.* ita ut impossibile sit, jus illud percipiendi fructus ex bonis Deo dicatis induere rationem beneficii, nisi auctoritate Ecclesiasticâ constituatur, vel confirmetur, beneficiumque ullum Ecclesiasticum, quocumque demum nomine veniat, sine ea interveniente erigi; Argumento *c. nemo. & c. nullus. de consecratione. d. 1. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. n. 7. Selv. de benef. p. 1. q. 5. n. 29. Lott. n. 40. Barb. loc. cit. c. 4. n. 15. Corr. l. 1. c. 2. n. 16. & 17. &c.* Ratio: solius enim prælati Ecclesiastici est, officium in Ecclesia instituire, illisque proventus Ecclesiasticos annectere, & dispicere, quot & qualibus ministris Ecclesiæ opus sit; ac proinde novos admittere; vel excludere; ne aliâ magna sequatur confusio Lessi. *loc. cit. n. 4. Filiuc. loc. cit. n. 4.* Proinde dum fundator quis ex assignato Deoque dicato prædio suo constituisset in perpetuum proventus pro onere legendi missas à præsentando per hæredes suos, ad hoc etiam clerico vel sacerdote, quin & instituen-do ab Episcopo, solâ desideratâ auctoritate Ecclesiasticâ, consensu nimirum Prælati Ecclesiastici id admittentis & confirmantis, necdum erit beneficium. *Corrad. loc. cit.* sed solùm dicitur simpliciter pia donatio. *Barb. ex Lott. loc. cit. n. 56.* eritque talis Capellania carens ereptione & institutione Ordinarii laicale quid. *Corrad. loc. cit. n. 28. Barb. n. 20. citans Nav. consil. 5. de præb. num. 1. Gonz. & alios, concedendum etiam citra privilegium à laico per modum simplicis deputationis sacerdotis. Lott. num. 57. Barb. num. 18.* Quin & præsentari poterit ad eam laicus, quantum est ex natura talis Capellaniæ (secus est, quantum est ex mente fundatoris, quæ servanda est) Lott. n. 59. citans Abb. *in c. 2. de institut. num. 4.* Neque etiam per fundationem talem quaritur fundatori jus aliquod patronatus, sed stabit in pendentem, usque dum accedat consensus prælati Ecclesiastici. *Felin. in c. ex parte. de rescript. nu. 2. Lott. n. 55. Barb. n. 16.* Ac denique non subjacet tale legatum, priusquam erigatur in titulum beneficii, provisioni aut collationi etiam Apostolicæ; cum collatio tanquam necessarium suum antecedens requirat & supponat existentiam beneficii. *Corr. num. 29. & seq. & hinc frequenter tales collationes & provisiones in P. Leuren. Fori Benef. Pars 1.*

valida declarata sunt; & signanter talem nullam declaravit Rota in una Melphirensi legati Pii de anno 1629. coram Dunezetto apud Corrad. num. 28. & Barb. num. 15.

PARAGRAPHVS II.

De origine & ereptione beneficiorum in genere.

Quæres 11. Qua fuerit beneficiorum Ecclesiasticorum origo?

Respondeo: hanc ferè fuisse ea instituen-di occasionem; quòd postquam in primitiva Ecclesia fideles venditorum à se prædiorum suorum pretia Apostolis deferre soliti essent, ut exinde, prout cuique opus erat, distribueretur; Actorum 4. & 5. Visum dein fuit expedire magis, ut ipsamet prædia seu immobilia bona Ecclesiis donarentur, ex quorum annuis proventibus ministrorum Ecclesiasticorum sustentationi perpetuò provisum esset, præberenturque certa stipendia singulis proprium nihil possidentibus, sed in communi, Episcopo præfidente, vitam agentibus, certâque vivendi normâ (unde Canonici dicti) adstrictis in una aliqua æde seu Collegio, cui certus præfixus titulus v. g. S. Crucis, S. Joannis &c. Recedentibus demum à communi illâ vitâ clericis divisa fuerunt à Dionysio Papâ Parochiæ, singulisque Clericis beneficiorum tituli assignati, ex quibus vitæ necessaria sibi possent ministrare. *C. 1. 13. q. 1.* Porro beneficii Ecclesiastici nomen, etsi plures velint usurpatum primò in Concilio Moguntino ad annum 813. longè tamen antiquius eo usum Innoc. primum, qui vixit anno 400. ostendit *Barb. de benef. c. 4. n. 5. citans Epistolam ipsius Innocentii 2. c. 10. Volum. 1. Concil. & c. si monachus ad Clericatum. 15. q. 1.*

Quæres 12. Quo jure inducta sint beneficia?

Respondeo: inductio seu erectio beneficii, in quantum præcisè est assumptio Clerici ad divinum officium, cum deputatione temporalis retributionis ad vitam sustentandam necessariâ, vel etiam beneficii, in quantum nudè jus est ob ministerium spirituale percipiendi fructus ad congruam sustentationem necessarios, juris est divini ad minimum positivi (dico ad minimum, ait enim Azor *p. 2. l. 6. c. 1.* esse juris divini naturalis; ed quòd militanti & laboranti stipendium, merces, & alimenta jure naturali debeantur) utpotè ex præcepto Dei tam in lege Mosaicâ, quàm Evangelicâ revelato, dicente Domino ad Aaronem *Num. 8. Omnia, quæ sanctificantur à filiis Israël, tradidi tibi & filiis tuis pro officio sacerdotali legitimâ sempiternâ &c.* Apostolo etiam *1. ad Cor. 9.* hoc institutum legis veteris in lege nova retentum, & à Christo renovatum disertè attestante his verbis: *nescitis, quòd qui in Sacrario operantur, quæ de Sacrario sunt, edunt? & qui altari deserviunt, cum altari participant; ita & Dominus ordinavit, qui Evangelium annunciant, de Evangelio vivere, ipsòque Christo de operario Evangelico dicente *Luc. 10. dignus est enim operarius mercede sua.* Lott. *l. 1. q. 5. num. 49. & seq.* Unde jam beneficiatus ex patrimonio suo seculari dives,*

dives, adhuc jure divino exigere potest ex rebus Ecclesiæ portionem fructuum, non solum ut debitum alimentum, sed & ut stipendium operæ, cum pro Ecclesiâ labore & militet, neq; hæc eum portione Papa privare potest, nisi fortè ubi is ultro cedat hoc suo jure, ita urex suo patrimonio, non ex beneficio dato vivere velit. Azor *loc. cit.*

2. Si verò spectetur beneficiorum inductio secundum formam illam, quæ beneficiales constituti sunt tituli; deputati que singulis redditus certi ex tabulis prædiis, juribus &c. cum tali vel tali onere, pro hoc vel illo officio &c. est juris merè positivi humani. Lott. *loc. cit. n. 53. & seq.* plenèque subiecta potestati Papæ, utpote qui in hoc sensu beneficia conjungere, dividere, extinguere, augere, minuire, nova erigere ad nutum; ad tempus, sub vel sine conditione conferre &c. potest: Abb. *in c. constitutum. de religiof. domib. n. 15.* & cum eo passim alii, quos cumular Burfat. *conf. 125.* Atque hoc sensu intelligendi sunt illi, qui institutionem beneficiorum absolute esse juris humani pronunciant. Moscon. *de majestate. milit. Eccl. l. 1. p. 3. c. 1.* Marsil. & alii apud Barb. *de benef. c. 4. num. 7.* & qui copiose variis adductis textibus id probat Selva, quem vide *q. 4. ubi etiam num. 23. & 24.* asserit Cardinalatus, & Patriarchatus jure Ecclesiastico inductos, & n. 28, eodem jure, sive ex ordinatione Ecclesiæ esse deputationem personarum, quæ in Episcopatibus præsent, creationem seu erectionem Episcopatum, limitationem, quæ mediante quique suis limitibus contentus esse debeat; juxta quod intelligendum, quod dicitur *c. 1. d. 22.* Episcopatum Cathedras & Ecclesiarum cujuscunque ordinis dignitatem institui ab Ecclesia Romana, eadem de cetero Episcopi prout repræsentant Apostolos, & sumuntur in *c. in novo. d. 22.* & diocesef, ut sumuntur *c. 1. d. 8.* sint de jure divino, non secus ad Papatus.

Quæres 13. Cujus sit erigere seu instituere beneficia?

Respondeo: beneficia majora, hoc est, Cathedralis, aliisque dignitates solus Pontifex instituere potest; *c. 1. d. 22.* Glossa *ibidem.* communiter recepta, Verbo: Omnes. Lott. *cit. q. 5. num. 12. & seq.* citans Mandol. *de signat. gratia. tit. de erectione,* ita ut in hoc Episcopi potestas penitus deficiat. Imol. *in c. olim. de consuet. n. 1.* Lott. *n. 15.* Quod tamen intelligendum non nisi de dignitate noviter erigenda; nam restaurare antiquam, quæ fortè defecisset, cum facilis sit redditus ad statum pristinum, poterit Episcopus, si accedat Capituli consensus, & congrua dos reassignetur. Felin. *in c. cum accessissent. de constitut. n. 14. & seq.* Præposit. *in cit. c. 1. eolum. 2.* Lott. *loc. cit.* Porro quæ beneficia veniant nomine dignitatis, dicitur infra. Vide rantsper Lott. à *num. 17.* minora verò beneficia, hoc est, destituta omni jurisdictione, quantumcunque de cetero curata sint (jurisdictio namque fori penitentialis non est propriè jurisdictio. Butr. *in c. cum Ecclesiarum. de offic. Ordinar. num. 23.* Lott. *num. 37.*) erigi & institui possunt auctoritate Episcopali, seu ab Episcopo. *c. Episcopi. d. 80.* Item ab habente jurisdictionem quasi Episcopalem (qualis hæc intelligitur esse ea, quam habent Prælati quidam Episcopo inferiores, etiam extra congregationem seu Collegium suum diffusam per totum

aliquod territorium certis limitibus finitum, ita ut ea vigeat in Parochos & Parochianos ad exemplum jurisdictionis Episcopi. Lott. *num. 51.*) Abb. *conf. 69. n. 3.* Lamb. *de jurepat. l. 1. p. 1. q. 9. 4. 5. num. 10.* Lott. *n. 49.* dedicatio namque illa temporalium pro beneficio Ecclesiastico non pertinet ad Ordinem, sed quasi ad ordinem; cum sufficiat dedicatio vel etiam consecratio verbalis, quæ magis ad dignitatem Episcopalem, quam ordinem spectat. Franc. *inc. Abbates. de privil. in 6. n. 3.* Lott. *n. 52.* qui nihilominus *n. seq.* citans quoque pro hoc Aut. de Butr. *conf. 19. n. 19.* & Franc. *loc. cit.* censet hoc jus dedicandi, & consequenter potestatem erigendi beneficia dictis prælatis inferioribus non competere, ubi solenniter benedicti, pontificali-busque ornamentis, puta mitra & baculo insigniti non fuerint; eò quod per horum insignium Pontificalium concessionem hæc facultas dedicandi temporalia pro beneficio implicitam habens benedictionem transfundi videatur; & iis deficientibus, non tantum Ordo, sed etiam dignitas & majestas illa Pontificia, cui hæc facultas attribuitur, desideretur: De cetero Prælatus nullus inferior quantumcunque exemptus absque suffragio Episcopi diocesani, aut sine speciali privilegio Sedis Apostolicæ, auctoritatem habet erigendi beneficium. *c. Auctoritate. de privil. in 6.*

Quæres 14. Num igitur ad erectionem beneficii necesse sit interponi auctoritatem & consensum Episcopi, alteriusve Prælati habentis ad hoc potestatem expresse?

Respondeo: sufficere, ut id fiat tacite; unde si Episcopus sciens statum rei, conferat altare vel Capellam jam fundatam seu dotatam, & ordinatam per fundatorem quempiam, satis dicitur, illam vel illud, in beneficium Ecclesiasticum collatum instituisse. Egid. *in c. super hoc. de renunc. n. 18.* Lott. *l. 1. q. 5. num. 63.* Actus enim conferendi in titulum perpetuum non potest cadere nisi in beneficium Ecclesiasticum, adeoque gestus ab Episcopo sciente statum talis Capellæ, nondum scilicet auctoritate Ecclesiasticâ, erectæ in beneficium, satis indicat præsentem ejus voluntatem erigendi illam in tale; secus tamen est, si solum concedat facultatem in tali altari vel Capellâ celebrandi. Lott. *n. 65.* Corr. *l. 1. c. 2. n. 23.* cum actus celebrandi cadat etiam in oratoria privata non dotata, & in his sine licentia Episcopi celebrari nequeat juxta *c. si quis etiam. de consecratione. d. 1.*

Quæres 15. Dum agitur de non arguendo consensu Episcopi ex actu aliquo positivo eum involvente, sed de presumptione solum in præteritum, undenam præsumatur interpositam fuisse ab initio auctoritatem Ecclesiasticam?

Respondeo: id indicari ex statu præsentem, qui si in reliquis se conformet statui beneficii, puta, quia Ecclesiâ adificata reperitur in forma debita, habet dotem & Rectorem, ipse consensus Episcopi ab initio præbitus præsumitur, Card. *conf. n. num. 6.* Archid. *in cit. c. nemo num. 3.* Lott. *nu. 68.* Barb. *cit. c. 4. n. 23.* Corr. *c. 2. n. 63.* uti etiam in dubio, ubi non constat, an talis fundatio sit beneficium

neq